

af det hele Udvalg, ja endog saa med almindelig Understøttelse i et eller begge Thing, har dog langt fra den tvingende Kraft, som den moraliske Forpligtelse, som Regjeringen har troet og endnu troer med Føie at kunne søge i Loven af 22de Decbr. 1850. Der laa ingen juridisk Forpligtelse, og jeg behøver ikke at udtale, at jeg slet ikke vedkjender mig, at der ligger nogen legal, nogen legislatorisk Forpligtelse i Loven af 22de Decbr. 1850 til nu at gaae ind paa nærværende Lov; thi, hvis det var Tilfældet, saa kunde der aldeles ikke være Tvivl, saa kunde denne hele Discussion slet ikke være ført; thi, var det saaledes, at Regjeringen med en Lov i Haanden kunde komme og sige: denne Lov skal vedtages, fordi det er bestemt, at den skal det, saa behøvedes der ingen videre Discussion. Jeg har ogsaa kun paaberaabt mig Loven af 22de December 1850 som Noget, der indeholdt en moralisk Forpligtelse, og jeg troer dog, at man vil lade det staae uimodsagt, at den i ethvert Tilfælde indeholdt en meget større moralisk Forpligtelse, end det Udvalg, som den ærede Rigsdagsmand har givet, og dog have vi jo seet, om den moraliske Forpligtelse har været tilstrækkelig. Der staaer udtrykkeligt i Loven af 22de December 1850, at dette fremmede Toldforhold til Holsteen kun skulde være midlertidigt, og Loven er en endelig Stadfæstelse af en foreløbig Lov, som Hans Majestæt kun har givet med den udtrykkelige Introduction, at det var hans Mening, at det kun skulde være det første Skridt, som skulde fuldbyrdes ved et senere Skridt, nemlig Toldgrændsens videre Nækning til Elben. Naar dette ikke kan indeholde en moralisk Forpligtelse, saa tillader jeg mig at troe, at det Andet meget mindre maa kunne det, saa er jeg nærværende for mit Bedkommende at tabe Troen paa moralisk Forpligtelse. Men den ærede Rigsdagsmand var heller ikke saa uforsigtig at sige simpelt nok, at Rigsdagen, ved at vedtage Forslaget, som det af Udvalget var foreslaaet, vilde betage sig den moraliske Forpligtelse til, ad Naar at gaae ind derpaa; den ærede Rigsdagsmand søiede ganske rigtig til: „Naar forøvrigt de politiske Forhold tillod det“. Det var jo rigtignok en meget væsentlig Betingelse, og med den Betin-

gelse kan der gives ethvert som helst Tilfagn om moralisk Forpligtelse (Litter); thi saa forbeholder man sig altid senere, naar Sagen kommer til virkelig Afgjørelse, at sige: ja, men den tilføjede Betingelse, at de politiske Forhold forøvrigt skulde tillade det, den er ikke tilføjede, derfor er Tilfagnet om den moraliske Forpligtelse heller ikke forpligtende, og saa falder det hele bort af sig selv. Men jeg maa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at denne Tilføjelse om, naar de politiske Forhold forøvrigt tillade det, er aldeles ikke tilføjet i Loven af 22de December 1850; den staaer, ved sit nøgne Indhold, sammenholdt med de Forhandlinger, som gik iforveien, og navnlig med Hans Majestæts provisoriske Lov, med sin fulde moraliske forbindende Kraft, uden nogen Reservation om, hvad politiske Forhold forøvrigt føre med sig. Men, jeg maa gjentage det, det er kun en moralisk Forpligtelse, det staaer i de Herrers Magt at sige: vi erkjende ikke denne Forpligtelse, og derfor ville vi ikke vedtage en Lov, som Regjeringen, støttende sig paa den moraliske Forpligtelse, der ligger i Loven af 22de December 1850, andrager paa. Det er de Herrer fuldkomment berettigede til, det har jeg aldrig negtet. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Knuth) gjorde endvidere opmærksom paa, at den nærværende Tilstand skulde ikke egne sig til, nu at fremkomme med et saadant Forslag. Jeg tilstaaer, at den Indrømmelse, som han til samme Tid gjorde, den nemlig, at der var Meget i de nærværende Forhold, som kunde bevirke, at Monarchiets Genhed kunde sprænges, netop forekommer mig at ophæve hans Indvending; thi naar det er Tilfældet, at der virkelig er indre Farer, der kunde true Monarchiets Sammenhold, og den ærede Rigsdagsmand, som jeg med megen Glæde hørte, paa det Bestemteste udtalte sig for Heelstatspolitikken, for Elbpolitikken, medens den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) udtalte sig, forekommer det mig, for Eiderpolitikken, saa maa det, synes mig, indrømmes, at det er meget precært, at vise et af de saa bestemte og betydningsfulde Bindemidler fra sig, som Toldgrændsens Forlæggelse til Elben maa anses for at være.